

obžalovanému uložený na trest osmiměsíčního žaláře. Trest na odsouzeném dosud vykonán nebyl, ježto je nemocen a k nastoupení trestu neschopen (398 tr. ř.).

Rozhodnutím vrchního zemského soudu v Praze byl porušen zákon, neboť: Sdělením prvopisu rozsudku, jež se stalo dne 30. června 1927, byl rozsudek po rozumu § 78 tr. ř. státnímu zastupitelství doručen a tím mu zjednána možnost, by seznalo doslov rozsudku a rozhodovacích důvodů, pokud toho bylo třeba k provedení ohlášeného odvolání. Lhůta k provedení odvolání počala se tedy již 30. června 1927 a nemohla býti prodloužena tím, že státní zastupitelství naléhalo na doručení opisu rozsudku, pročež také pozdější opětovné doručení spisů s opisem rozsudku nemohlo míti vlivu na běh lhůty ku provedení odvolání. Poněvadž pak provedení odvolání bylo podáno k soudu teprve 2. srpna 1927, stalo se tak opožděně a poněvadž při opovědi odvolání nebyly uvedeny okolnosti, odůvodňující odvolání, neměl sborový soud II. stolice k odvolání přihlížeti (§ 294 tr. ř., srov. rozh. č. 824 sb. n. s.). Bylo proto podle §§ 33 a 292 tr. ř. o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona uznati právem, jak se stalo.

Čís. 3442.

Byla-li urážka na cti spáchána obsahem dopisu, zaslaného pachatelem uraženému nebo třetí osobě, jde tu o veřejnost urážky ve smyslu § 491 tr. zák. jen tehdy, stal-li se čin za takových okolností, za nichž se dalo s určitostí očekávati, že obsah dopisu dojde ve známost širších kruhů, a byl-li si pachatel toho také vědom při páchání činu. Skutečnost, že urážlivý obsah dopisu došel rozšíření v širších kruzích, není ještě sama o sobě rozhodnou, nýbrž naplňuje skutkovou náležitost veřejnosti jen za oněch předpokladů.

(Rozh. ze dne 11. dubna 1929, Zm I 727/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem okresního soudu v Pardubicích ze dne 3. března 1928, jímž byl obviněný uznán vinným přestupkem proti bezpečnosti cti podle § 491 tr. zák., a potvrzujícím rozhodnutím krajského jako odvolacího soudu v Chrudimi ze dne 19. dubna 1928, byl porušen zákon v ustanovení § 491 tr. zák.; oba rozsudky se zrušují a věc se odkazuje okresnímu soudu v Pardubicích k novému projednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Dne 10. listopadu 1927 konala se v Pardubicích přednáška »O Thomayerovi jako lékaři a učiteli«; přednášku tu pořádala lékařská župa pardubicko-chrudimská, jejíž předsedou byl tehdy Karel K. Před touto přednáškou, dne 6. listopadu 1927 zaslal obviněný K-ovi dopis tohoto doslovu: »V Pardubicích, dne 6. listopadu 1927. Milý příteli! Dne 28. října večer jsme spolu vzpomínali úmrtí Thomayera, říkali jsme si, jaký

to byl člověk! Včera večer četl jsem vzpomínky na něho v časopise lék. Dlouho jsem vzpomínal, řekl jsem si nakonec: poslední dobou zemřelo tolik znamenitých našich lidí, mnozí byli mi tak blízcí osobně, ale po smrti jejich nebyl jsem jat takovou teskností, jako dnes, když jsem po přečtení toho všeho o Thomayerovi oddal se přesmutným vzpomínkám na velikého člověka, na muže poctivého charakteru, člověka každým coulem svého, opravdového vlastence s ostatními skvělými vlastnostmi! A tu jsem se rozhodl, že se nesúčastním schůze, kde mluvčím bude člověk tohoto rázu, to bych seúčastnil profanace památky Thomayerovy. Že se páni na tom usnesli, to je sice důvod, aby se schůze konala, ale ne k tomu, aby tam šli za těch okolností lidé, kteří opravdu mají Thomayera ve svém srdci. To mohl's jistě důvodně promluvit Ty, jako bývalý asistent Hlavův a člověk charakterní. Zdraví Tě nejsrdečněji Tvůj Dr. M.« Dopis byl zaslán v uzavřené obálce, adresované »Vážený pan st. zdrav. rada p. MUDr. Karel K., předseda lékařské župy pardubicko-chrudimské, Pardubice, Náměstí Legionářů«, adresátovi zvláštním poslem (nikoli poštou) a byl mu doručen do jeho bytu. Dr. K., když dopis otevřel a přečetl, uložil jej. Po oslavném večírku přišel k Dr. K-ovi na návštěvu Dr. T., tehdy jednatel lékařské župy pardubicko-chrudimské, a při této příležitosti dal Dr. K. Dr. T-ovi čísti dopis obviněného a odevzdal mu jej. Dr. T. měl dopis u sebe až do 15. ledna 1928, kdy se konala valná hromada župy a při této valné hromadě sdělil Dr. Ř-ovi mezi čtyřma očima obsah dopisu. Při valné hromadě přišla záležitost s dopisem na přetřes, žádalo se, by byl čten, obviněný se proti tomu ohradil řka, že jest dopis soukromý a dopis čten nebyl. Dr. K. dopis ten vzal od Dr. T-a k sobě, a teprve po valné hromadě, když se odevzdávala korespondence župy nově zvolenému předsedovi Dr. Š-ovi, odevzdal jej tomuto. Při tomto odevzdání byla na dopise psaná poznámka: »důvěrné«. Dr. Ř. podal na obviněného soukromou obžalobu pro přestupek proti bezpečnosti cti spáchaný obsahem onoho dopisu a po provedeném hlavním přelíčení byl obviněný rozsudkem okresního soudu v Pardubicích ze dne 3. března 1928 uznán vinným přestupkem podle § 491 tr. zák., a odsouzen ku peněžitému trestu 100 Kč. V odůvodnění uvádí soud, že, jak svědky bylo zjištěno, nebyl dopis ten pokládán za dopis soukromý, nýbrž za dopis župě patřící, ježto adresa zněla »Vážený pan stát. zdrav. rada pan MUDr. K. K., předseda lékařské župy pardubicko-chrudimské«, a proto jej předseda župy odevzdal jednateři, jenž jej pak po valné hromadě zaslal s ostatní korespondencí župy nově zvolenému předsedovi. Kromě toho sdělil Dr. T. obsah toho dopisu soukromému obžalobci mezi čtyřma očima, nelze tudíž pokládati dopis ten, který sice byl uzavřen, ale nebyl zaslán poštou, nýbrž doručitelem, za důvěrný dopis soukromý, nýbrž jest jej považovati za dopis veřejný, který přišel do korespondence župy a tudíž do rukou více osob. Krajský jako odvolací soud v Chrudimi rozhodnutím ze dne 19. dubna 1928 rozsudek prvního soudce v otázce viny potvrdil a trest zvýšil na 500 Kč; důvody poukazují na rozhodovací důvody prvního soudce s dodatkem, že obžalovaný při své inteligenci musil si býti toho vědom, že předseda spolku odevzdává korespondenci mu jako takovému zaslano u podle pravidelného postupu jednateři.

Odsuzující rozsudky obou stolic jsou právně mylné. Není sporu, že jde o přestupek podle § 491 tr. zák., k jehož skutkové podstatě mimo jiné náleží, by čin, zakládající urážku na cti, byl spáchán veřejně (ostatní způsoby v § 491 tr. zák. vyloučené tu nepřicházejí v úvahu). Byla-li pak urážka na cti, jak tomu bylo i v souzeném případě, spáchána obsahem dopisu, zaslaného pachatelem ať již uraženému samému nebo třetí osobě, jde tu o veřejnost urážky jen tehdy, stal-li se čin za takových okolností, za nichž se dalo s určitostí očekávat, že obsah dopisu dojde ve známost širších kruhů, a byl-li si pachatel toho také vědom při páchání činu. Skutečnost, že urážlivý obsah dopisu došel rozšíření v širších kruzích, není tedy ještě sama o sobě rozhodnou, nýbrž naplňuje skutkovou náležitost veřejnosti jen za oněch předpokladů. Při tomto správném pojmání řečeného skutkového znaku nezáleží tudíž na tom, že Dr. T. obsah dopisu sdělil soukromému obžalobci a že dopis ten přišel do korespondence lékařské župy a tudíž do rukou více osob, neboť jde tu o jednání třetích osob, za které obviněný neodpovídá, leda že by postup těchto osob, jak dovedeno, byl podmíněn zvláštními okolnostmi, za nichž se obviněný činu svého dopustil, uvědomiv si zároveň možnost tohoto důsledku svého činu. V této příčině poukazuje ovšem soud první stolice jednak na způsob doručení dopisu nikoliv poštou, nýbrž zvláštním poslem, jednak na řečený již doslov adresy. Než nehledě ani k tomu, že doručení dopisu poslem nasvědčovalo by naopak spíše snad tomu, že tento způsob doručení měl právě zabezpečiti, by se dopis tím jistěji dostal do ruky adresáta Dr. K-y, a že ani okolnost, že v adrese vedle jména adresáta uvedena jest též jeho funkce jako předsedy lékařské župy, sama o sobě ještě nepoukazuje nutně k tomu, že dopis byl určen oné korporaci, poněvadž jest všeobecně známým společenským zvykem, že se v soukromém dopisování ke jménu adresáta připojuje titul označující jeho úřední hodnost, je-li úředník, anebo čestná funkce, kterou zastává, aniž se tím něco mění na povaze dopisu jako dopisu soukromého, — vyvozuje soud první stolice z těchto okolností jen, že dopis jest považovati za dopis veřejný, který přišel do korespondence župy a tudíž do rukou více osob, neobírá se však otázkou a nezjišťuje, zda si obžalovaný vzhledem k těmto okolnostem byl také toho vědom, že dopis bude považován nikoliv za dopis soukromý, nýbrž za dopis určený lékařské župě a že proto přijde do korespondence této korporace a tím do rukou více osob. Nedostatku tohoto zjištění po stránce subjektivní nenapravil však ani odvolací soud doplňujícím zjištěním, že si obžalovaný při své inteligenci musel býti toho vědom, že předseda spolku odevzdává korespondenci mu jako takovému zaslanou podle pravidelného postupu jednatelem, neboť, jak uvedeno, naplňuje skutkovou náležitost veřejnosti po stránce subjektivní jen vědomí pachatelovo, že urážlivý obsah dopisu dojde rozšíření v širších kruzích, za jaké nelze ještě považovati odevzdání dopisu jednatelem, tedy jednotlivé osobě. Rozsudky nižších stolic, nedbající zásad tu vyloučených, spočívají na mylném právním pojetí skutkové náležitosti veřejnosti urážky na cti podle § 491 tr. zák., bylo proto podle §§ 33, 292, 479 tr. ř. zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona vyhověti a uznati, jak se stalo. Při novém rozhodování otázky veřejnosti bude hleděti zejména též k obsahu

dopisu a zkoumati, pokud tento poskytuje snad podklad pro řešení otázky, byl-li řečený dopis určen Dr. K-ovi jako předsedovi lékařské župy a tedy lékařské župě či jen jako osobě soukromé. Poukázáno buď tu na oslovení: »Milý příteli«, závěrek: »zdraví Tě co nejsrdečněji Tvůj Dr. M.«, připomínku soukromé schůzky obviněného s adresátem, projev intimních pocitů obviněného při četbě vzpomínek na Dr. Thomayera a projev mínění, že při oslavě Dr. Thomayera by měl důvodně promluvit adresát jako bývalý asistent Hlavův.

Čís. 3443.

Skutková podstata zločinu podle § 286 písm. f) voj. tr. zák. není dána pro nedostatek zákonné známky deliktové »svévolného vydání zkáze« nebo jiného způsobu trestné činnosti, jež jsou v § 286 písm. f) voj. tr. zák. výčetmo uvedeny, když vojín součástíku vojenské výstroje u někoho jen odložil, aniž projevil úmysl, vydati ji zkáze, a tak, by se o tom dozvěděla vojenská správa.

V takovém případě nemůže přijíti v úvahu ani zločin podle § 21 čís. 1 zák. na ochr. rep. na straně toho, u něhož byla součástíka výstroje zanechána.

(Rozh. ze dne 11. dubna 1929, Zm II 100/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Novém Jičíně ze dne 28. prosince 1927, jímž byli obžalovaní podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěni z obžaloby pro zločiny podle § 21. čís. 1 a 2 zák. na ochranu republiky, mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost státního zastupitelství, dovolávající se důvodů zmatečnosti podle čís. 5 a 9 a) § 281 tr. ř., není oprávněna. Soud nalézací nenabyl přesvědčení o vině obžalovaných v podstatě z toho důvodu, že výsledky řízení neposkytují bezpečného podkladu, by vzal za prokázáno, že obžalovaní mohli si býti a byli vědomi, že ponechávajíce bluzu a kalhoty W-ovy ve svém domě, napomáhají mu při spáchání vojenského zločinu svévolného ničení částek erárního výstroje podle § 286 f) tr. zák. voj., a že, když zjistili, že řečený vojín u nich zanechal ony dvě součástky výstroje, věděli, že sběhne, nebo snad již sběhl, poněvadž nalézací soud uvěřil zodpovídání se obžalovaných, že byli přesvědčeni, že W., než mu dovolená skončí, pro bluzu a kalhoty si přijde, ježto nevěděli, že sběhl, že však později na bluzu a kalhoty zapomněli a o ně se tedy nestarali, že však je v červnu 1926 ihned a ochotně vydali četnictvu, když toto přišlo věc vyšetřovati.

Pokud jde o zločin podle § 21 čís. 1 zák. na ochr. rep., t. j. pomáhání při vojenském zločinu podle § 286 písm. f) voj. tr. zák., jeho skutková podstata na základě zjištění soudu nalézacího, že obžalovaní ponechali